

Motion till riksdagen 2022/23:698

av **Niklas Sigvardsson m.fl. (S)**

Byggandet av nya stambanor

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att i infrastrukturplaneringen studera förutsättningarna för ett principbeslut om att bygga nya stambanor i ett sammanhållet system och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Vårt land behöver utveckla ett modernt och stabilt transportsystem som bidrar till att stärka landets utveckling, tillväxt och konkurrensförmåga samt bidrar till klimatomställningen. En av de enskilt viktigaste infrastrukturfrågorna är utveckling av järnvägs-systemet för att öka både kapacitet och hastighet på ett modernare järnvägsnät. Det är positivt att den tidigare socialdemokratiska regeringen har givit ett positivt besked för att bygga nya stambanor och att samtliga etapper ingår i Infrastrukturpropositionen 2022–2033. Samtidigt ser vi med oro på vad ett regeringsskifte skulle innebära för planerna och det finns en uppenbar risk att projektet stannar vid Ostlänken och sträckan Borås–Göteborg. Med anledning av detta behövs ett principbeslut i riksdagen om att bygga nya stambanor anpassade för höga hastigheter.

Det finns flera tunga argument för att bygga nya stambanor och på så vis modernisera Sverige. För det första har vi i dag kapacitetsbrist på våra järnvägar. I södra Sverige får det inte plats fler tåg på banorna. Detta leder till förseningar i tidtabellerna, något som har en negativ påverkan på människors vilja att välja tåget framför bilen. Nya stambanor i södra Sverige skapar större trygghet i systemet och gör att människor i högre utsträckning kommer fram i tid med tåg. Vi ser också i dag en koncentration av godstransporter till ett begränsat antal hamnar. En sådan är Göteborgs hamn som är central för godstransporter till och från Skandinavien. Ur ett näringslivsperspektiv är det därför avgörande för svensk konkurrenskraft att förutsättningarna för denna hamn prioriteras. Genom att flytta över persontrafik på de nya banorna frigörs kapacitet för framförallt godstransporter på de nuvarande stambanorna, bland annat från just Göteborg. Att flytta över gods från väg till järnväg för också med sig flera positiva miljöeffekter.

För det andra skapar nya stambanor större arbetsmarknadsregioner. När två arbetsmarknader som tidigare var åtskilda kan integreras kan detta ge tillväxteffekter för betydande områden. Forskning som bedrivits på Jönköping University visar att täta och kunskapsintensiva miljöer kännetecknas av bland annat god infrastruktur. Genom att det finns goda förbindelser mellan regioner kan företag bli del av större nationella nätverk och agera utanför sin egen region.

För det tredje är kraftfulla infrastruktursatsningar ett bra verktyg för att skapa fler arbetstillfällen och stimulera ekonomin. Det visade sig bland annat effektivt efter den stora depressionen i slutet av 1920-talet med Roosevelts reformprogram New deal. När ekonomin återigen är på nedgång som en konsekvens av Putins olagliga krig mot Ukraina behöver vi nya kraftfulla statliga investeringar i exempelvis infrastruktur.

Avslutningsvis, byggnationen av nya stambanor är ytterst ett samhällsbyggnadsprojekt och ett av de största för Sverige i modern tid. Det har stor betydelse för hållbar tillväxt och utveckling i dag, men också för 50–100 år framåt. Sverigeförhandlingarna har redan i dag knutit avtal med flera kommuner som berörs av satsningen. I dessa avtal har kommunerna bland annat förpliktat sig att bygga ett stort antal bostäder, något som framförallt är viktigt för att mota den bostadsbrist som råder i landet. De kommunerna väntar i dag på besked och kan till dess inte göra något med all mark som förhoppningsvis ska bebyggas. Att dra ut på beskedet riskerar därför att kväva utvecklingen och försena byggnation av nya bostäder.

Niklas Sigvardsson (S)

Azra Muranovic (S)

Johanna Haraldsson (S)